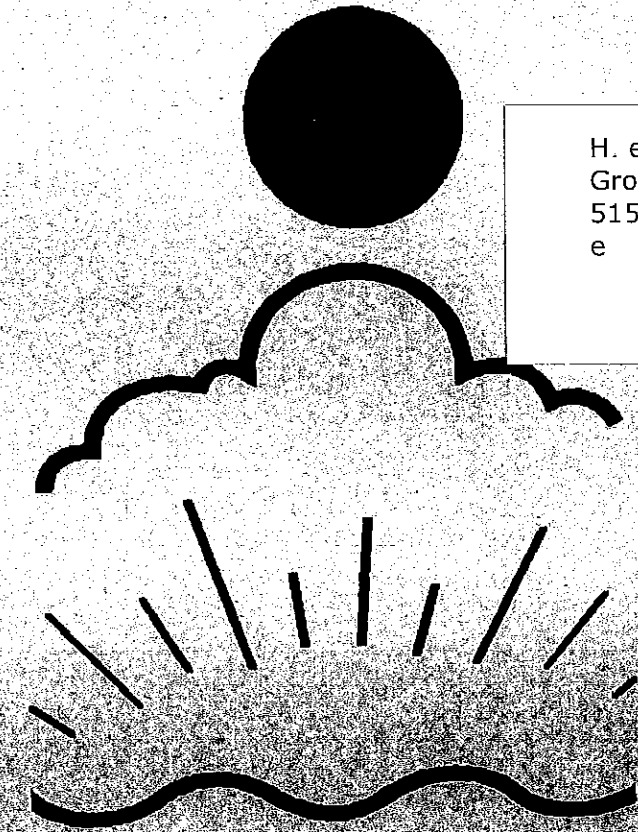

NATUUR- EN MILIEUVERENIGING

H. en N. Peters
Grotestraat 187
5151 BK Drunen
e

DRUNEN – HEUSDEN – VLIJMEN

“NATUURLIJK”

december 2003

HET BESTUUR

NATUUR- EN MILIEUVERENIGING DRUNEN-HEUSDEN-VLIJMEN

POSTBUS 174

5150 AD DRUNEN

Contributie minimaal € 12,- per jaar.
Postbanknr. 537/7889 t.n.v. Penningmeester
Natuur- en Milieuvereniging Drunen-Heusden-Vlijmen,
Sweelinckstraat 100, 5151 PA Drunen.

SAWIENSTELLING BESTUUR

Voorzitter: George Routhof
Newtonlaan 41
5252 CH Vlijmen tel. 073-5112022

Secretaris: Jake Rijk
Vannestraat 33
5151 CA Drunen tel. 0416-379476

Penningmeester: Freek Vos
Sweelinckstraat 100
5151 PA Drunen tel. 0416-375891

Leden: Marian van der Linden - Boter
Marjmentlaan 14
5251 SC Vlijmen tel. 073-5117393

Joost van Balkom
Vermeerplantsoen 145
5151 WS Drunen tel. 0416-376202

Cock de Moel - van Engelen
Dr. Schaapmanstraat 7
5151 CH Drunen tel. 0416-379128

INHOUDSOPGAVE

1. Het bestuur.	blz. 1
2. Inhoudsopgave.	blz. 2
3. Voorwoord.	blz. 3
4. Nieuwe penningmeester.	blz. 5
5. Nieuwe secretaris.	blz. 6
6. Programma-overzicht 2004	blz. 7
7. Landschapsbeheer.	blz. 12
8. Ledenvergadering.	blz. 14
9. Kerstwandeling.	blz. 15
10. Notulen ledenvergadering.	blz. 16
11. Bomenstichting	blz. 20
12. Weidevogels	blz. 21
13. De Pestert.	blz. 22
14. Het jaar van de boerderij.	blz. 23
15. Ooit en de toekomst.	blz. 25
16. Mijn favoriete plekje.	blz. 27
17. Nieuwjaarswens.	blz. 28
18. Adverteerders.	blz. 30

Jaargang 21, december 2003, nr. 4

Redactie:

Wil Maaywee
Leliestraat 11
5151 TP Drunen
tel. 0416-375214
e-mail:
wmaaywee@hetnet.nl

Inleveren kopij volgende info voor **1 maart 2004**
a.s. op bovenstaand adres.

VOORWOORD

Dit is alweer de laatste uitgave van 'Natuurlijk' van dit jaar. Het is goed om nog eens even stil te staan bij een aantal activiteiten in 2003.

Ten eerste de bestuurlijke wisselingen. Penningmeester Hans Oudenhuijsen heeft na vier jaar zijn functie overgedragen aan Freerk Vos. Hans bedankt voor je inzet en toewijding. De financiën waren onder jouw verantwoordelijkheid altijd op orde.

Daarnaast heeft Cock de Moel na ruim 13 jaar haar functie als secretaris neergelegd en overgedragen aan Joke Rijk. Gelukkig blijft zij lid van het bestuur waardoor de kennis, ervaring en geweldige inzet van Cock behouden blijft voor de vereniging.

Op het terrein van de ruimtelijke ordening heeft zich het afgelopen jaar een groot aantal ontwikkelingen voorgedaan. De werkgroep ruimtelijke ordening heeft enorm hard gewerkt om de belangen van natuur en milieu te behartigen en veilig te stellen. Dit betreft onder anderen de reconstructie van het landelijk gebied, bedrijventerrein 't Hoog, herstructurering (glas)tuinbouwgebied en het inrichtingsplan Het Land van Ooit. Ik ben dan ook ontzettend trots dat door de inspanning van onze werkgroep wij een overeenkomst hebben afgesloten met Het Land van Ooit en de BMF. Hierdoor is de kans groter geworden dat de natuur en milieu in het hart van de gemeente Heusden voor de toekomst is veiliggesteld. Wel is nog de medewerking van de gemeente nodig om de ecologische verbindingzone (noord-zuidverbinding) definitief te kunnen realiseren. Met de overeenkomst heeft onze vereniging daarin een belangrijke stap gezet. Cees van de Meijden, Hans Meulenbeld en Titus Drijkoningen bedankt voor jullie geweldige inzet, vasthoudendheid en creativiteit.

Op de autovrije zondag van 21 september heeft onze vereniging in samenwerking met de gemeente een fietstocht georganiseerd langs diverse boerderijen. De belangstelling voor deze fietstocht 'Met de fiets in Heusden, D'n Boer Op' was enorm. Ook was onze vereniging in een stand met vele andere organisaties aanwezig op de Groenmarkt van de ZLTO. De geweldige wijze waarop partijen die dag hebben samengewerkt geeft vertrouwen in de toekomst, want wij hebben elkaar heel hard nodig.

In het kader van de week van de vrijwilligers heeft onze vereniging op 15 november jl. een cheque ter waarde van \$ 3000 ontvangen van het bedrijf Alcoa. Dit bedrag zal volledig ten goede komen van de natuur in de gemeente Heusden.

Rest mij nog alle vrijwilligers die onze vereniging het afgelopen jaren enorm hebben geholpen te bedanken voor hun inzet. Ik hoop in 2004 andermaal op jullie te steun te mogen rekenen.

Ik wens iedereen een fijne jaarwisseling en een gezond 2004 toe.

George Rouhof

NIEUWE PENNINGMEESTER

Even voorstellen: de nieuwe penningmeester

Op de laatste ledenvergadering was ik, Freerk Vos Sweelinckstraat 100 in Drunen, uitverkoren door de aanwezige leden om mijn voorganger Hans Oudenhuijsen op te volgen.

De opvolging is niet zo eenvoudig omdat mijn voorganger de zaak goed onder controle had en ik moet nog maar bewijzen dat ik ook zo goed ben.

Ik zeg U toe dat ik mijn best zal doen.

De start als penningmeester was nogal turbulent.

Na de ledenvergadering lag het concept overeenkomst tussen het Land van Ooit, de BMF en onze vereniging voor ter beoordeling en op korte termijn was het ook nog noodzakelijk om deze te wijzigen en te accepteren in een samenzijn met alle betrokkenen.

Mijn aandeel was natuurlijk gering omdat anderen het echte werk hebben gedaan, maar het was een leuke ervaring.

Nog leuker was het van Joost een cheque ten bedrage van \$ 3000 te ontvangen.

Het geld loopt natuurlijk allemaal weer weg naar doelen conform de doelstelling van de Alcoa Foundation maar het is voor velen binnen de vereniging een kroon op het vele werk dat vaak betrekkelijk anoniem gebeurt.

Mochten er vragen zijn dan ben ik U graag van dienst.

Vriendelijke Groet

Freerk Vos

NIEUWE SECRETARIS

De nieuwe secretaris.

Als je geboren en getogen bent aan en op de Zuid-Bevelandse Bloemendijken dan kan het niet anders dan dat je als kind oog krijgt voor flora en fauna.

De wijde horizon van het Zeeuwse platteland heb ik als jongvolwassene verruild met de dichtheid van de Brabantse bossen.

Aanvankelijk heb ik daar erg aan moeten wennen, totdat ik de eigen schoonheid van het Brabantse ging ontdekken en waarderen.

In weekenden en op zomeravonden te voet of met de fiets heb ik heel wat mooie plekjes in onze gemeente mogen ontdekken.

Heusden bezit een zeer gevarieerd landschap, duinen, bossen, de polder, de wielen, land- en tuinbouwgronden, ieder op zich zeker de moeite waard om te behouden en beschermen.

Beschermen tegen en voorkomen van ziekte is voor mij een deel van mijn beroepsleven geweest.

Als secretaris van de Natuur en Milieuvereniging Drunen, Heusden Vlijmen hoop ik, nu ik in de Vut zit, een steentje bij te dragen om te voorkomen dat deze mooie groene gemeente voor onze jeugd verloren gaat, en haar te beschermen tegen ontwikkelingen die natuur en milieu beschadigen.

Joke Rijk.

LEDENVERGADERINGEN

De ledenvergaderingen worden gehouden in het d'Oultremontcollege, Dillenburgerstraat 46 in Drunen: ingang aan de voorkant, grote vergaderruimte, begane grond. Tijdens de ledenvergaderingen wordt u op de hoogte gebracht van de actuele zaken die binnen onze vereniging spelen. Natuurlijk kunt u ook de aandacht vragen voor onderwerpen die voor u van belang zijn. Koffie en thee staan klaar (gratis).

data:

maandag **26 januari** : voor agenda zie elders in Natuurlijk
maandag **5 april** : **jaarvergadering**

aanvangstijd: **19.30 uur**

Rond 21.45 uur worden deze vergaderingen meestal afgesloten. Uiteraard stelt het bestuur uw aanwezigheid zeer op prijs.

Tijdens de laatste ledenvergadering is afgesproken om de ledenvergadering van juni op een andere manier in te vullen. Reden hiervoor is dat de laatste jaren maar weinig leden naar de vergadering van juni komen. Wij denken dat de zomeravonden daar debet aan zijn.

Cees van der Meyden, lid van onze vereniging, zal een rondleiding geven in het gebied rondom Giersbergen. Diverse projecten in dit gebied worden bekeken en besproken. De projecten vinden plaats in samenwerking met de Duinboeren en Natuurmonumenten. Het gaat met name om het herstel van kleinschalig landschap zoals herstel Koesteeg, Oude Bosschebaan en enkele heideveldjes.

In plaats van een maandagavond kiezen wij voor de zaterdagochtend.

datum : zaterdag **26 juni**
aanvang : 10.00 uur
vertrekplaats : café/restaurant De Drie Linden in Giersbergen
Wij starten hier eerst met een kopje koffie/thee. Korte uitwisseling van de stand van zaken.
eindtijd : ongeveer 12.30 uur

VOGELS KIJKEN

Onderstaande activiteit is alleen voor leden en hun huisgenoten.

De vereniging is de trotse eigenaar van een telescoop en met deze telescoop gaan wij wintergasten bekijken op

zondag 18 januari a.s.

In januari zitten er vaak allerlei soorten eenden, ganzen en zwanen in de uiterwaarden van de Maas.

Locatie: Gansooiense Uiterwaarden.

Deze vindt u als u vanuit Doeveren langs de Maas richting het westen rijdt. Wij verzamelen nabij de gemaal Gansoijen aan het afwateringskanaal 's-Hertogenbosch-Drongelen, vlakbij de plaats waar dit kanaal in de Maas stroomt.

Aanvang: 10.00 uur. Duur: ongeveer 2 uur.

Ad Kuipers zal een en ander begeleiden.

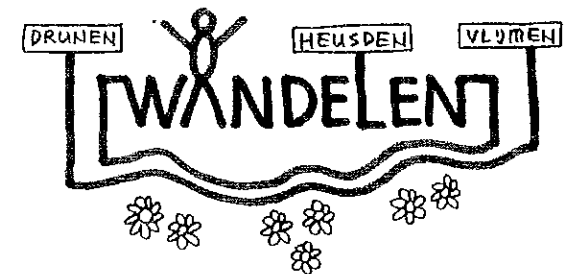
Wij raden u aan laarzen, een verrekijker en een vogelgids mee te nemen.

Graag enkele dagen van tevoren **opgeven** bij:

Ad Kuipers, tel. 0416 378472 of bij

Marian van der Linden, tel. 073 5117393.

De reden dat u zich op moet geven is dat we, mochten er enkele dagen van tevoren helemaal geen trekvogels op deze locatie zitten, naar een andere plaats willen gaan. Het wordt dan waarschijnlijk de Biesbosch, (de Matha of Noordwaard in Werkendam), daar zijn altijd veel trekvogels te zien.

WANDELINGEN

datum : **zondag 15 februari**
locatie : Haarsteegse Wiel
vertrektijd : 10.00 uur
vertrekplaats : café de Hut, Mr. Prinsenstraat, Haarsteeg
thema : cultuurhistorie: het haventje, de stroming van de Maas, de dijkdoorbraken etc. en natuurwaarden van dit gebied.

duur : ongeveer 2 uur
gidsen : Bert van Opzeeland en Peter van de Velden

datum : **zondag 18 april**
locatie : Eendenkooi "Ter Kwak"
de Eendenkooi ligt in de Hooibroeken, ten zuidwesten van Oud-Heusden

vertrektijd : 10.00 uur
verzamelen : ingang van de Eendenkooi, deze ligt aan fietspad dat over Kooilaan loopt

thema : bezichtiging van de eendenkooi: u krijgt uitleg over de manier waarop en waarom eendenkooien gebruikt werden

duur : ongeveer 2 uur
gidsen : Fons Mandigers en Joost van Balkom

datum : **zondag 20 juni**
locatie : Baardwijkse Overlaat
vertrektijd : 10.00 uur
vertrekplaats : café de Westhoek, Eindstraat, Drunen
thema's : natuurwaarden en cultuurhistorie
duur : ongeveer 2 uur
gidsen : Joost van Balkom en Fons Mandigers

datum : **zondag 17 oktober**
locatie : Nederhemert Zuid
vertrektijd : 10.00 uur, vanaf de speeltuin
duur : ongeveer 2 uur
thema : cultuurhistorie en natuurwaarden van dit gebied
gidsen : Bert van Opzeeland en Peter van de Velden

Iedereen is van harte welkom, vooraf opgeven is niet nodig en aan deelname zijn geen kosten verbonden. Denkt u aan stevige wandelschoenen en eventueel een verrekijker.

BESTUURSVERGADERINGEN

De bestuursvergaderingen worden, indien mogelijk gehouden op de 1ste donderdag van de maand. Heeft u een onderwerp dat u graag behandeld ziet worden in een bestuursvergadering dan kunt u hierover contact opnemen met onze secretaris Joke Rijk of met een van de andere bestuursleden. De telefoonnummers vindt u voorin in Natuurlijk.

data t/m juli:
donderdag : 8 januari, 5 februari, 4 maart, 1 april, 13 mei, 10 juni en 1 juli

LANDSCHAPSBEHEER

Op de onderstaande zaterdagochtenden wordt er door de landschapsbeheergroep weer gewerkt in de natuur, ook u bent van harte welkom om de handen uit de mouwen te steken.

data : zaterdag **3 januari, 7 februari, 6 maart en 3 april** (einde werkseizoen)

aanvang : 9.00 uur
eindtijdstip : 12.00 uur
verzamelen: Natuurpark aan de Kanaalweg in Drunen, dit is tegenover de zandafgraving

Materialen en handschoenen zijn aanwezig. Voor koffie en koek wordt gezorgd. Heeft u nog vragen over het landschapsbeheer dan kunt u contact opnemen met Joost van Balkom, coördinator van het landschapsbeheer: tel.nr.: 0416 376202

KOPIJ NATUURLIJK

De uiterste datum voor het inleveren van kopij voor de volgende Natuurlijk is 1 maart: verschijningsdatum 15 maart a.s.

Heeft u een interessante bijdrage op het gebied van natuur en/of milieu en denkt u dat dat ook van belang is voor de lezers van Natuurlijk, mail dit dan naar de redactie: Wil Maaywee: wmaaywee@hetnet.nl (Word, lettertype arial, lettergrootte 14) of inleveren bij Wil, Leliestraat 11, 5151 TP Drunen

---

LANDSCHAPSBEHEER

Landschapsbeheer

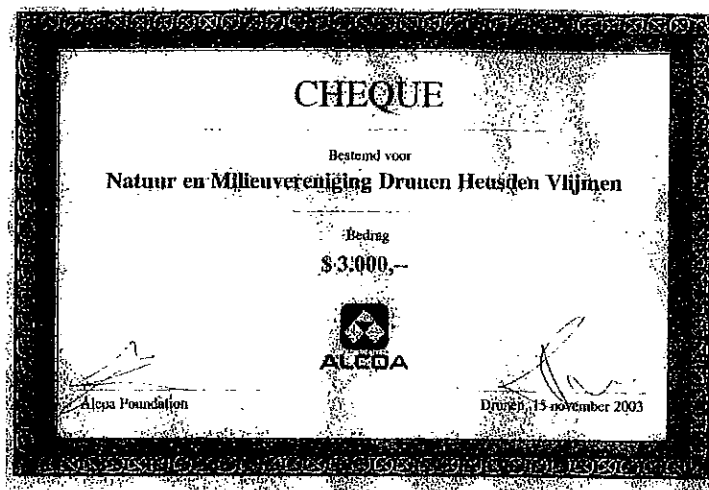
1400 bomen geplant en cheque van 3000 dollar verdiend!

Zaterdag 15 november verzamelden wij ons om 9.00 uur bij de afgraving aan de Kanaalweg te Drunen. Samen met 15 vrijwilligers van Alcoa zouden wij in het natuurgebied De Baardwijkse Overlaat, 1400 bomen planten. Het weer was prima, droog windstil en niet te koud. Na een korte opening, een welkom aan onze Alcoagasten en een uitleg wat we deze dag gingen doen, liepen we naar de bestelauto van Hugo van der Wal, waar we een "bos" bomen mee kregen om te planten. Lijsterbes, sleedoorn, vuilboom, wilde roos, meidoorn en wintereik werd er deze dag geplant. De wintereik wat meer richting het bos en de sleedoorn en wilde roos wat meer in de houtwal. Het werk verliep vlot ondanks het feit dat de plantgaten tussen de dode takken en wortels van de eens fiere, maar nu gekapte Corsicaanse dennen moesten worden gegraven. Om half elf was het tijd voor de pauze. Fons Mandigers had zoals altijd voor de warme appelflappen gezorgd en de koffie was deze keer vanwege de grote groep centraal gezet. Het smaakte prima! Om 12 uur zouden we lunchen in huis "Ter Kwak" de eendenkooi in de Hooibroeken, maar dan moesten voor 12 uur wel de laatste 500 boompjes zijn geplant. Aan de slag dus! Precies om 12.00 uur zette Jan Reinders de laatste erin. Tijd om een hapje te eten. Natuurlijk carpoolend reden we naar huis Ter Kwak waar Fons de soep, de broodjes en de koffie al klaar had staan. Prima verzorgd en erg gezellig!

Na het eten begonnen we het middagprogramma. Op de dijk bij het Drongelens Kanaal moesten wat open plekken worden gemaakt voor flora en insecten. Met drie kettingzagen en een grote groep "opruimers", waren de open plekken mooi voor drie uur gecreëerd. Om drie zou de dag worden afgesloten. Een van de meest actieve werkers deze dag, de directeur van Alcoa, de heer Husa bood ons namens de Alcoa Foundation een bedrag aan van maar liefst 3000 dollar. Geweldig! Het bedrag zal worden besteed aan de natuur in de Baardwijkse Overlaat. Als eerste staat het machinaal schoonmaken van de verschillende poelen op het programma. Vrijwilligers van Alcoa bedankt voor de inzet deze zaterdag, maar ook bedankt de mensen van Natuurmonumenten, Jan, Hugo en Fons, waar we al lang op een heel fijne constructieve manier mee samenwerken. Ook bedankt de heer Meiboom van het Waterschap, die er ook een vrije dag ingestoken heeft. Deze samenwerking, Natuurmonumenten, Waterschap, bedrijfsleven en natuurvereniging is een goede. Weinig papier, weinig vergadering, maar veel resultaat. Het was een zeer geslaagde dag! Een van de volgende keren gaan we werken in onze eigen eendenkooi aan de Duinweg in Drunen.

De volgende dagen dat we in het landschap werken is zaterdag 6 december en zaterdag 3 januari. We verzamelen altijd om 9.00 bij het natuurpark aan de Kanaalweg, en alle hulp kunnen we goed gebruiken, ook die van U, dus wie weet.....

Joost van Balkom

LEDENVERGADERING

LEDENVERGADERING 26 Januari 2004

in het d'Oultremontcollege, Dillenburgstraat 46 te Druuen

AGENDA:

1. Opening
2. Notulen van Ledenbijeenkomst 13 oktober 2003
3. Statutenwijziging
4. Verslag van de Werkgroepen
  - Ruimtelijke Ordening
  - Inventarisatie
  - Landschapsbeheer
  - PR- groep

PAUZE

5. Rondvraag
6. Video – weg van de snelweg
7. Sluiting

TRADITIONELE KERSTWANDELING OP 2DE KERSTDAG

Het is weer december, Sinterklaas is inmiddels vertrokken en de kerstdagen zijn in aantocht.

Zoals ieder jaar met kerst, organiseren wij ook dit jaar weer onze traditionele kerstwandeling. Het is de bedoeling om lekker even in beweging te komen en uit te waaien na al het gezit op 1ste kerstdag. En natuurlijk kunnen we onder het wandelen lekker bijpraten.

Deze wandeling is bedoeld voor onze leden, hun huisgenoten, familie en vrienden.

In de lokale pers wordt geen aankondiging gedaan van deze wandeling. Denkt u aan stevige wandelschoenen. Het gaat deze keer echt om het wandelen, dit maal geen uitgebreide informatie over het gebied of de natuurwaarden.

datum : **vrijdag 26 december, 2de kerstdag**
vertrektijd : **11.00 uur**
vertrekplaats : **café restaurant De Drie Linden in Giersbergen**
gids : **Peter van de Velden**
locatie : **de Drunense Duinen**
duur : **ongeveer 2 uur**

NOTULEN LEDENBIJEENKOMST 13 OKTOBER 2003

NOTULEN LEDENBIJEENKOMST Natuur- en Milieuvereniging Drunen-Heusden-Vlijmen op 13 oktober 2003

Aanwezig: bestuur. George Rouhof, voorzitter, Cock de Moel, secretaris, Marian van der Linden.

en leden: Ad Kuijpers, Joke Rijk, Freerk Vos, Wil Maaijwee, Kees van Delft, Pieterneel Knippels, Albert Hoevenaars, Theo Boonmann, Cees van der Meijden, mw. Koks-Pullens, Noor Peters.

Afwezig met kennisgeving: Piet de Bont.

1. Opening

De Ledenbijeenkomst wordt geopend door George Rouhof, voorzitter.

2. NOTULEN VAN Ledenbijeenkomst 23 juni 2003

Na de wijzigingen: Theo Boonmann was met kennisgeving afwezig (blz.1)/ George Rouhof maakt geen deel uit van de Werkgroep Ruimtelijke Ordening (blz. 2 no.5) worden de Notulen goedgekeurd.

3. BENOEMING nieuwe bestuursleden

Joke Rijk en Freerk Vos stellen zich beiden voor als nieuw bestuurslid. De leden stemmen in met hun benoeming. Joke neemt de taak van Cock over als secretaris en Freerk zal het penningmeesterschap van Hans Oudenhuijsen op zich nemen. Cock zal bestuurslid blijven.

4. WERKGROEP Ruimtelijke Ordening

Cees van der Meijden doet verslag

Binnen het kader van het Uitvoeringsprogramma Giersbergen – De Margriet zijn door Cees en Hans Meulenbeld 7 projecten ingediend.

1. Patrijzenproject: het biotoop van de patrijs terugbrengen.
2. Helvoirtse Heide: stukken heide terugbrengen langs de Oude Bossche Baan.
3. Oude Bossche Baan: herstel landschappelijke structuur.
4. Witmeer: Ven herstellen.
5. Kleinschalig landschap ten westen van Giersbergen herstellen.
6. Herstel van Koesteeg.
7. Behoud van cultuurhistorische waardevolle begrenzing tussen Drunen en Helvoirt langs de Koesteeg.

Er zijn contacten met Natuurmonumenten, van de Duinboeren wordt ook aandacht verlangd voor de uitvoering van deze plannen.

Uitvoeringsplan Herstructurering Tuinbouw Heusden

Onze visie op grootschalige glastuinbouw langs Naulandse en Tuinbouwweg is in ons streefbeeld vastgelegd, geplaatst in 'Natuurlijk' van september/ oktober j.l. en ook kenbaar gemaakt bij gemeente Heusden en Brabantse Milieufederatie. Het behouden van het landschappelijke karakter van het buitengebied is een van de voorwaarden.

LAND VAN OOI, voorontwerp bestemmingsplan

Daar de toekomst vraagt om schaalvergroting van het park is door Croonen Adviseurs een beeldkwaliteitplan tot stand gekomen in 2002.

Om het groene karakter en de ecologische landschapszone van het park te handhaven en waar mogelijk te versterken is door de Werkgroep R.O., de Brabantse Milieufederatie tezamen met dhr. Marc Taminiau besloten een convenant te sluiten waarin de overeengekomen doelstellingen gewaarborgd zijn.

Enige leden staan sceptisch tegenover deze ophanden zijnde overeenkomst en vragen zich af wat hier van terecht zal komen. George stelt dat er weloverwogen gehandeld wordt en spreekt van een win- win situatie.

5. LANDSCHAPSBEHEER

Kees van Delft en Wil Maaijwee doen verslag.

Deze maand wordt niet op de eerste zaterdag van de maand gewerkt in de natuur, maar op 15 november a.s. is er een werkdag gepland in Natuurpark en het Nieuwe Wiel. De poelen worden schoongemaakt en in het gebied van Natuurmonumenten worden nieuwe bomen geplant en o.a. houtwallen opgeknapt met assistentie van Alcoa werknemers.

In het kader van de week van Alcoa Foundation van 17 – 21 november worden dit keer vrijwilligers op divers gebied in de schijnwerpers gezet.

Onze vereniging is genomineerd voor de toekenning van een geldbedrag.

De populieren aan het Drongelens Kanaal worden gerooid en vervangen door nieuwe bomen en lage begroeiing., dit wordt uitgevoerd in overleg met het Waterschap De Maaskant en natuurorganisaties.

Ad vraagt zich af of de grote watervlakte te bestrijden is en hoe het staat met de begrazing door schapen langs het Drongelens Kanaal. George zal informeren bij het Waterschap.

---

6. PR-groep

De Autovrije Dag op 21 september jl. was een groot succes. Het comité Het Jaar van de Boerderij vormde een goed team. De samenwerking met o.a. Heemkundekring 'Onsenoort' verliep uitstekend. 650 fietsers namen deel aan de fietstocht langs de boerderijen

Van de demonstratie ligfietsen werd druk gebruik gemaakt en de Groenmarkt werd goed bezocht. Onze stand was enigszins klein, dus niet opvallend. Volgend jaar wil de Heemkundekring weer mee doen. Over onze mate van deelname bestaat nog onzekerheid.

Een lezing over weidevogels wordt op 28 oktober a.s. verzorgd door Marco Renes in het Patronaatsgebouw te Nieuwkuijk.

In het voorjaar wordt een lezing gehouden met als vermoedelijk onderwerp: 'water'.

Op 26 oktober gaat de wandeling door de Duinen. Bert van Opzeeland zal de deelnemers meenemen naar de verblijven van de das.

Het plan is om in het voorjaar wederom de Wijze Uil uit te reiken aan een persoon, die zich inzet voor behoud van de natuur en een beter milieu. Nieuwe uiltjes moeten worden aangeschaft.

Wil Maaijwee stelt zich kandidaat voor het schrijven van het artikel 'mijn favoriete plekje', bestemd voor 'Natuurlijk' van december a.s.

Nieuwe werffolders worden ontworpen en gedrukt, ditmaal witte ondergrond en kleurig logo.

Een registratieformulier voor monumentale bomen is te downloaden op www.bomenstichting.nl. Theo zegt toe zich hiervan op de hoogte te stellen.

7. RONDVRAAG

Theo Boonmann:

Elke 1° zaterdag van de maand en in de zomermaanden s'avonds, worden de flora en fauna in de regio geïnventariseerd. Bestaande gegevens en bijzondere waarnemingen zijn welkom en worden in de databank ingevoerd.

Zie artikel in 'Natuurlijk' van september/oktober '03

Ad: Het initiatief van een inwoner om een ooievaarsnest te plaatsen in een Eendenkooi stuitte bij de gemeente op tegenstand.

(Inmiddels is bekend dat toch medewerking wordt verleend).

Marian: hoe staat het met de Website? Na een enkele poging is deze nog niet tot stand gekomen. Volgende vraag is: wie activeert de web-site?

Punt voor de volgende Ledenbijeenkomst.

8. SLUITING

George sluit de vergadering en dankt de aanwezigen voor hun bijdrage.

VOLGENDE LEDENBIJeenKOMST 26 JANUARI 2004 in
het d'Oultremontcollege
te Drunen om 19.30 uur

BOMENSTICHTING

BOMEN

De Bomenstichting heeft een nieuw initiatief gelanceerd!

De stichting heeft zo'n 1.100 geregistreerde monumentale bomen geselecteerd.

Op de website: www.bomenstichting.nl

vindt u onder het kopje monumentale bomen ook de bomen die ze in onze gemeente uitgekozen hebben.

Het zijn er niet veel!

Twee bomen in Herpt en één bruine beuk bij de NH Kerk in Heusden.

Bomen moeten aan bepaalde criteria voldoen willen ze in aanmerking komen om op de lijst te komen. O.a.:

- minimaal 80 jaar oud zijn
- beeldbepalend zijn
- over een redelijke conditie beschikken

De Bomenschouw streeft ernaar minimaal 1x per 10 jaar de bomen te beoordelen.

Op de website vindt u ook een registratieformulier om een aanvraag te doen extra bomen op de lijst te krijgen.

En meer monumentale bomen zijn er zeker in onze gemeente!

WEIDEVOGELS

LEZING OVER WEIDEVOGELS

Voor een goed gevulde zaal van het Patronaatsgebouw in Nieuwkuijk hield Marco Renes van Brabants Landschap een duidelijk en informatief verhaal over weidevogels.

Aan de hand van mooie dia's leidde hij ons binnen in de wereld van de Kievit en de grutto.
Hoe wordt er een paartje gevormd? Waar vinden zij een geschikte plek voor een nest
en hoe kunnen ze dat zo goed mogelijk camoufleren voor de gevaren van de boze buiten wereld: kraaien, een enkele vos, de mens – die ondanks een verbod toch Kievitseieren gaat rapen - en de gemechaniseerde landbouw.

Gelukkig zijn steeds meer boeren bereid hun medewerking te verlenen. Groepen vrijwilligers inspecteren (1 keer per week) de velden op nesten en markeren deze met stokken, zodat een boer er met zijn werkzaamheden rekening mee kan houden.
In onze omgeving zijn er groepen actief in de Gement, in Waalwijk en in Drunen. Daarnaast is er in Herpt een groep in oprichting.

Voor meer informatie kan men contact opnemen met Marian van Loon: tel 0416 322777

DE PESTERT

" DE VERDWENEN HOEVE OP DE PESTERT"

geschiedenis van boeregezinnen en landschap in de Loonse en Drunense Duinen.

... zo luidt de titel van een door Cees van der Meijden geschreven boekje.

Het is door de Heemkundekring Onsenoort uitgebracht in het kader van het jaar van de boerderij en sluit aan op de geschiedschrijving van de Fellenoord vorig jaar.

De Pestert wordt al in 1374 vermeld als " de Pessaart" .
Waarschijnlijk is het een verbastering van het latijnse pascere = weiden.

Cees beschrijft nauwgezet de geschiedenis van het slagenlandschap, de Pestert en zijn opeenvolgende eigenaren.
In 1957 verlieten de laatste bewoners de vervallen boerderij.
Nu herinnert een schitterende tamme kastanje, een oude seringenboom en een hoopje puin langs de mooie oude beukenlaan aan een stukje Drunen dat verdwenen is.

Een lezenswaardig boekwerkje! Er zijn nog enkele exemplaren bij het secretariaat verkrijgbaar voor de prijs van 2.50 euro.

HET JAAR VAN DE BOERDERIJ

2003: het jaar van de boerderij

Boerderijen zijn een onmisbaar onderdeel van onze dagelijkse omgeving. Zij zijn onderdeel van ons cultuurhistorisch erfgoed en behoren dus met respect behandeld te worden. De gemeente Heusden telt nog ruim 300 historische boerderijen.

Nadat het jaar 2003 tot het jaar van de boerderij was uitgeroepen nam de Heemkundekring Onsenoort het initiatief tot het vormen van een plaatselijk comité.

De Heemkundekring, de Natuur- en Milieuvereniging, de basisscholen, het d'Oultremontcollege, de ZLTO, de Aleph, het streekarchief, het Heusdens Bureau voor Toerisme en de beide Rabobanken bundelden hun krachten.

Gezamenlijk werden er vele activiteiten georganiseerd. Bijvoorbeeld:

- het prachtige boek "d'n Boer op"
- een tweetal fietsroutes met uitleg over boerderijen en landschap
- de groenmarkt - gekoppeld aan de autovrijedag
- een openbare discussieavond met raadsleden
- een tentoonstelling
- het boekje over de Pestert
- vele dia-avonden over de boerderijen in de verschillende kernen
- een "kunst-verzamel"wedstrijd

Dit alles met de bedoeling om de boerderijen extra in de schijnwerpers te zetten, aandacht te vragen voor hun schoonheid en te pleiten voor het behoud ervan!

JAAR VAN DE
2003 BOERDERIJ

ASSIMILATIEBELICHTING IN DE GLASTUINBOUW

Hierbij een gedeelte uit de Nieuwsbrief van juni 2003 van het Platform Lichthinder over de assimilatiebelichting.

Kassen zorgen voor de helft van het kunstmatige licht in Nederland:

In haar onderzoek "Licht in Nederland" berekende Platform Lichthinder wat het aandeel is van de verschillende lichtproducenten in de totale hoeveelheid uitgestoten licht. Uit de conclusies blijkt dat er voor assimilatiebelichting meer dan 4 keer zoveel licht geproduceerd wordt als voor de hele Nederlandse openbare verlichting. Naast de productie is ook berekend hoeveel daarvan omhoog straalt (direct of indirect). Het blijkt dat ruim de helft van het opgaande licht afkomstig is van de kassen, aangenomen dat alle kassen aan de bovenkant onafgedekt zijn.

Zie voor details: <http://www.platformlichthinder.nl/lichtinnederland.html>

Assimilatiebelichting is zoals blijkt uit voorgaande de grootste bron van de lichtvervuiling in Nederland. De assimilatiebelichting wordt vooral voor rozen gebruikt, maar ook voor een aantal minder geteelde snijbloemen. De laatste jaren wordt er ook door groentekwekers geëxperimenteerd met assimilatiebelichting. De hoeveelheid licht en daarmee ook de verbruikte energie per vierkante meter neemt de laatste jaren steeds toe. Op dit moment is het gemiddelde verbruik tussen de 34 en 36 watt per m², met een gemiddelde verlichtingssterkte van 5000 lux per m². Er wordt al geëxperimenteerd met verlichtingssterktes van boven de 10.000 lux en ruim 100 watt per m². Op dit moment wordt ruim 17% van het totale glastuinbouwareaal van ongeveer 10.000 hectare verlicht. Dit neemt de laatste jaren toe met 1,6% per jaar.

Traditioneel was het Westland het kassengebied van Nederland samen met het gebied rond Aalsmeer. De laatste jaren is ook het gebied bij Venlo een kassengebied geworden. In de 5de Nota Ruimtelijk Ordening worden een aantal nieuwe gebieden aangewezen. Als deze plannen doorgaan en er geen regeling betreffende nachtelijke afscherming komt dan zal heel Nederland dus in een nog grotere waas van verlichting gaan baden.

Tot zover de informatie uit de Nieuwsbrief over de assimilatiebelichting. Ook wij ondervinden, in de herfst en de winter, in onze gemeente last van de assimilatieverlichting in de glastuinbouw, met name in Vlijmen/Haarsteeg van de kassen van Brabant Plant B.V. Hopelijk wordt het snel wettelijk verplicht de bovenzijde van de kassen af te schermten tegen uitstralend licht of nemen de ondernemers zelf het initiatief tot het afschermen van de bovenzijde van de kassen.

Ooit en de toekomst

Een convenant tussen de Natuur- en milieuvereniging gemeente Heusden en de Brabantse Milieu Federatie aan de ene kant en Het Land van Ooit aan de andere kant.

Onmogelijk, één van de twee moet teveel inleveren, zullen sommigen denken.

Toch ligt er nu zo'n convenant, tot tevredenheid van beide kanten.

Een terugblik, bepaling uitgangspositie, de aanpak en de resultaten, alles in het kort.

Een terugblik

Ooit wilde de familie d'Oultremont hun landgoed kwijt. Het lag er vervallen bij, het kasteeltje was nog te redden, maar dan moest er wel snel iets gebeuren. De parkachtige omgeving was verwilderd, maar daarmee niet minder mooi geworden.

Natuurmonumenten kon of wilde het terrein niet aankopen en een prachtige kans ging voorbij om dit landgoed geheel veilig te stellen.

Het Land van Ooit kreeg wél de koop voor elkaar en daarmee was er een nieuwe realiteit. De komst van dit pretpark is niet verwijtbaar aan de eigenaren.

Het Land van Ooit neemt ten aanzien van natuur een houding in die te prijzen is, maar het blijft een bedrijf dat wil voortbestaan.

Bepaling uitgangspositie

Nu het Land van Ooit opnieuw wil investeren en de opzet van het park wil veranderen, wat moet dan de houding van de natuur- en milieukant zijn?

De realiteit van de aanwezigheid van Ooit ontkennen en opnieuw een kans laten liggen, ook al is die niet zo groot als de eerste keer?

Een andere mogelijkheid is om er samen met Ooit iets van te maken.

Door beide partijen is daarom een constructieve houding gekozen.

De aanpak

Eén avond kijken en praten over de plannen en vervolgens commentaar leveren. Wat is niet aanvaardbaar, wat is te begrijpen en waar liggen de goede punten. Het Land van Ooit gaat aan het werk.

Een tweede avond de gewijzigde plannen bekijken. Er is heel duidelijk sprake van een constructieve houding. Er is rekening gehouden met de commentaarpunten. Een goed resultaat is bereikbaar.

Een derde avond de tekst voor een convenant bespreken. Het Land van Ooit stelt, dat als er overeenstemming bestaat, de verdere procedure vlot moet kunnen verlopen. Een te begrijpen standpunt.

Overigens zijn bestuur van de vereniging en ook de BMF op de hoogte gehouden van werkwijze en resultaat, want zij moesten ook de uiteindelijke beslissing nemen.

De resultaten.

Een ecologische verbindingszone van minimaal 90 meter breed, op grote delen breder. Deze zone is op een aantal plaatsen duidelijk robuuster dan in het eerdere plan. Verblijfsrecreatie naar een ander deel van Ooit verplaatst, niet meer in en tegen de verbindingszone, maar aan de andere kant van het park. Een sloot verplaatst, met glooiende oevers, nu grenzend aan de verbindingszone. Een vennetje wordt in ere hersteld. Tenslotte nog enkele kleinere punten.

Natuurlijk, het Land van Ooit blijft een pretpark, die realiteit is niet weg te poetsen. De plannen bieden nu echter betere garanties aan natuur en landschap.

Alles bij elkaar een resultaat dat onder de gegeven omstandigheden positief genoemd mag worden en dat mede te danken is aan de bereidheid tot overleg van het Land van ooit (en ook van onze vereniging en de BMF).

Dit stukje is mijn persoonlijke visie op het overlegproces en is niet kortgesloten met de andere leden van de werkgroep ruimtelijke ordening, Cees van der Meijden en Hans Meulenbeld. De inhoud zal echter geen volledige verrassing voor hen zijn.

Titus Drijkoningen

MIJN FAVORIETE PLEKJE

Aan mij, Wil Maaywee, werd gevraagd dit keer de rubriek "mijn favoriete plekje" in te vullen.

Als wandelaar ben ik langs en door vele mooie plekjes gewandeld, maar mijn favoriete plekje ligt vrij dicht bij huis. Al sinds mijn jeugd kom ik al in dit gebied en ik geniet er nog steeds van. Je zult je afvragen waar zal dit dan toch wel liggen.

Sinds een jaar of vijftien ben ik al lid van de natuur- en milieuvereniging en ook al actief in de werkgroep landschapsbeheer. In het begin was dat alleen maar vogelkiers rooien maar later kwam daar ook het beheer bij kijken.

Wij zijn al die tijd bezig langs het Drongelens kanaal en bij het Lange Wiel in de buurt van de afgraving in Drunen.

Door dit beheer zie je toch veel ten goede veranderen in zo'n gebied en gaat het tot jouw favoriete plekje behoren.

Door ons beheer is de maisakker bij het Lange Wiel omgetoverd tot een waar paradijsje. Daar waar ik op de zaterdagmorgen in het voorjaar en dikwijls ook nog in het najaar echt genieten van de natuur en van de zon (de schijnt meestal als we hier aan het werk zijn) op het bankje onder de berkenboom.

Dan denk ik, je hoeft toch niet zo ver van huis te gaan om van de natuur te genieten.

Ik zou in dit stukje wel kunnen schrijven wat er allemaal voorkomt in dit gebied maar ik zou jullie willen uitnodigen, zelf eens te gaan kijken hoe prachtig het is om hier rond te wandelen, een wandelroute door het gebied is verkrijgbaar bij cafe De Westhoek in Drunen.

Wil Maaywee.

NIEUWJAARSWENS

De redactie van Natuurlijk

wenst u

een gezond 2004 toe!

ADVERTEERDERS

DE WAAL OPTIEK

GROTESTRAAT 122 5151 BN DRUNEN TEL. 0416-374280
brillen · contactlenzen · oogmeting

Van Herpt

LEKKERS OP Z'N BEST

Beemsterkaas

Salades

Fijne Vleeswaren

Noten & Bonbons

Brood & Banket

Zuidvruchten

Paté's

Reform & Dieet

Van Herpt Specialiteiten/Reform
Grotestraat 134, 5151 BN Drunen
tel. 0416-372497

ADVERTEERDERS

Het verschil
tussen een bloem en onkruid
is een oordeel

Wilma Beoord

gedip. kruidengeneeskundige
Bach remedies

Consult volgens afspraak
Meidoornstr. 17, 5253 EA, Nieuwkuijk
Tel: 073-5115228

VAN DIJK
interieurs

Van Dijk Interieurs
van Schagenstraat 19
5154 PE Hahout
gemeente Eindhoven
Tel (0416) 320356
Fax (0416) 320356

Uw adres voor:

- Schuifdeuren
- Draaideuren
- Badmeubelen
- Keukens
- Winkelinrichtingen
- Kantoormeubelen

